

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

79. évfolyam, 125. szám
1989. május 30., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEVEDI LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Kongresszust tart a párt

Új agrárpolitikai koncepció

Bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy a Központi Bizottság 1989. február 20-i ülésén a koncepciótervezetet azzal fogadta el, hogy azt az érintettek széles köre vitassa meg. Az elmúlt hónapokban csaknem ezer szervezetben és intézményben több mint 30 ezren vitatták meg a dokumentumot, kritikai megjegyzéseikkel vagy javaslataikkal segítettek az anyag formálását, és hozzájárultak ahhoz, hogy a szakmai közvélemény értékelését, véleményét messzeemenően figyelembe vehessék.

A viták hasznosak és igen tanulságosak voltak, ugyanakkor igen szenvedélyesek és kritikusak is — állapította meg Iványi Pál. — A mezőgazdaságban felhalmozott problémák ismeretében azt kell mondani, hogy indokoltak ezek a szenvedélyek.

A véleménycserek a résztvevők munkahelyétől, lakóhelyétől, képzettségétől, kilátásaitól függően igen széles kört felöltek, az ágazat valamennyi kérdésével foglalkoztak. Elismerést kaptak a koncepciótervezetnek az a része, amely a múlt eredményei mellett a hibákat is őszintén feltárta. A kétségtelenül sikeres utat megtett agrárágazatban az eredmények sok esetben eltakarták a hibákat és a tévedéseket. A falvakból, a nagyszőlőkből, az élelmiszer-feldolgozó vállalatoktól érkezett vélemények egybehangzóan megerősítették, hogy az agrárágazatban dolgozók minden hibájával, elkövetett tévedéseikkel együtt is vállalják az elmúlt három évtizedet és büszkék azok eredményeire. Abban saját munkájuk, erőfeszítéseik, „megvajúdt” gondjaik megtestesülését látják, éppen ezért féltik és ragaszkodnak is hozzá.

Szinte valamennyi vélemény foglalkozott az ágazat gazdasági helyzetével és az üzemek egyre nagyobb hányadának ellehetetlenülésével. Személyesen kritizálták a fokozódó költségvetési elvonásokat, amelyek évről évre csökkentik a támogatások összegét és évről évre növelik az elvonásokat. Növeli a terhelést az ipari és mezőgazdasági áruk közötti olló nyílása, amely évek óta tart, és egyre súlyosabban érinti a mezőgazdaságot.

— Az adatok azt bizonyítják, hogy mind a mezőgazdaságban, mind az élelmiszeriparban a korábban is nyomott jövedelmi helyzet a nyolcvanas évtized máso-

Tanácskozott az MSZMP Központi Bizottsága

Hétfőn reggel 9 órakor Grósz Károly főtájtár elnöklétével összeült a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága. Az ülésen meghívottként részt vettek: a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke és titkára, a KB osztályvezetői, a megyei és megyei jogú pártbizottságok első titkárai, a Budapesti Pártbizottság — nem testületi tag — titkára, továbbá a párt-sajtó vezetői. Az első napirendi pont tárgyalására tanácskozási joggal meghívták az agrárágazat több vezető személyiségét.

Grósz Károly a Politikai Bizottság nevében üdvözölte a Központi Bizottság tagjait, majd a testület döntött a tanácskozás napirendjéről.

1. Az MSZMP agrárpolitikai koncepciójának megújításáról szóló állásfoglalás kialakítása — előadó Iványi Pál, a Központi Bizottság titkára;

2. Grósz Károly főtájtár előterjesztésében a Központi Bizottság foglalkozott a párt előt álló időszerű feladatokkal, és úgy döntött, hogy 1989. május 8-i állásfoglalását megváltoztatva, pártterlekezet helyett ebben az évben összehívja a párt kongresszusát. A kongresszus előkészítésével összefüggő szervezési feladatokat következő ülésén pontosítja.

3. Különfélék.
Az ülés időszerű politikai kérdések megvitatása után a késő éjszakai órákban fejeződött be.

dik felében folyamatosan romlott — mutatott rá Iványi Pál.

— Az 1988. évi nyereségtömeg összege folyóáron meg eléri az 1980-as évet, de reálértéke annak már csak a felét teszi ki. Különösen súlyos a helyzet az élelmet adó alapanyag-termelésben. Jól érzékelteti a helyzetet a búza jövedelmességének alakulása, amelynek költségarányos nyeresége 10 éve meg 25-30 százalékos volt, 1987-re ez 3 százalékra csökkent, és az utolsó 3 év átlagában is alig több mint harmadát teszi ki az 1980. évinek. Következésképpen nyilvánvaló, hogy a mezőgazdaságban a beruházás, a műszaki fejlesztés 1988-ban összehasonlítva 1988-ban számolva az 1982. évinek csupán háromnegyedét éri el. Általános a tökeszegénység, elavult a technika.

Tetűzi a bajt az ágazat sajátosságait figyelmen kívül hagyó hitel- és kamatpolitika is. Miközben a rövid lejáratú mezőgazdasági hitelek kamata az 1980-81. évi 10 százalékról 1988-ra 17-18 százalékra nőtt, addig az alaptevékenység jövedelmességére 12 százalékról 5 százalékra csökkent. Mindez elég indok arra, hogy joggal féltjük az ágazat elért eredményeit, féljünk a termelési színvonal csökkenésétől, és az azzal együttjáró élelmiszer-hiánytól, annak összes társadalmi-gazdasági-politikai következményétől. Félni azonban kevés, és nem is lehet vele problémákat megoldani, cselekedni kell — szögezte le. — Egyetértünk a kormány február 9-i határozatával, amely egy kedvezményesomagot fogadott el az élelmiszer-gazdaság javára. Növelték a

zöldhitel összegét, egyes élelmiszeripari vállalatoknál kedvezményes hitelkonstrukciót hirdettek meg. Kamatkedvezményt léptettek életbe, 5 százalékkal növelték a gabona felvásárlási árát, 150 üzem adósságrendezésének lehetőségével még ez évben foglalkoznak. Ez azonban kevés. Felkérjük ezért a kormányt, hogy a Központi Bizottság agrárpolitikai tétisei alapján dolgozzon ki kormányzati programot, és abban vegye figyelembe a mezőgazdaságban kialakult helyzetet. Ez nehéz feladat a kormány számára is, mert a nemrég elfogadott csomagterve szerint, mintegy 30 milliárd forinttal kell csökkenteni a költségvetés kialakult hiányát. Mégis úgy véljük, hogy a mezőgazdaság nehéz helyzetére tekintettel kell lenni, és kevésbé lehet tovább terhelni ezt az ágazatot.

— Sokan foglalkoztak a termelés-feldolgozás-kereskedelemben elkülönült szervezeti, érdekeltségi és szemléleti okokra visszavezethető ellentmondásaival. Sürgettek ezek integrációjának erősítését. Kiemelt jelentőségűnek tartjuk az egymásra utaltság felismeréséből fakadó és az anyagi érdekeken alapuló együttműködés erősítését. A társasági törvény egyik rendeltetése éppen ennek elősegítése — jelentette ki a továbbiakban. — Valóban nagy lehetőségek és tartalékok vannak a termelés-feldolgozás-forgalmazás együttműködésében.

Struktúrát váltani — az alapanyag-termelésben az élelmiszeriparban —, minőséget javítani, külső piacot szerezni és ott megmaradni elsősorban az értéknövelő feldolgozás fejlesztésével lehet — mutatott rá az előadó. — Ennek az együttműködésnek azonban a kölcsönös érdekek szem előtt tartásával, a szerves fejlődés alapján kell megtörténnie. Rendeletekkel, szabályozókkal ezt lehet ösztönözni, gyorsítani, de felülről beavatkozni és pártor módjára összetartani az érdekeket nem lehet. A vertikumok terjedését és erő-

södését tehát támogatjuk, ösztönözzük, de állami beavatkozás nélkül.

— Szinte minden tanácskozáson napirenden volt az érdekképviselet megújítása, a falusi érték felkarolása. Ez napjainkban egyre inkább politikai jellegű kérdéssé válik. Közismert, hogy a parasztság politikai érdekképviseletére most számos szervezet pályázik. Van, amelyik történelmi múltjára hivatkozva, van, amelyik egy „igazi parasztság” megteremtése okán, megint mások a parasztság magára hagyatottsága miatt szeretnék ezt a képviseletet megszerezni. Álláspontunk az lehet, hogy ezt rá kell bízni a parasztságra, a vidék társadalmára — hangsúlyozta. — Ők jól tudják, hogy kik és hol képviselik érdekeiket. Az MSZMP eddig is kiemelten foglalkozott az agrárágazat helyzetével és az ott dolgozók sorsával. Ezt az elmúlt 30 év bizonyítja. Sok évszázados történelmében a magyar mezőgazdaságnak nem volt még ilyen alkotó korszaka, mint az elmúlt három évtized. Tudjuk, hogy ez a lendület most megtört, de ezt átmenetinek tekintjük. Célnk továbbra is a parasztság, a mezőgazdaság és az egész élelmiszer-gazdaság stabilitásának helyreállítása, továbbá korszerűsítésének megvalósítása. Az MSZMP tehát nemcsak eddig tartotta fontosnak a parasztságot, a vidéki lakosság érdekeinek képviseletét, hanem ezt kívánja tenni a jövőben is. Eppen ezért támogatjuk a szövetségi érdekképviselet megújítását, új, erősebb alapokra helyezését. Gondoskodni kell az ágazatot körülvevő érdekvédelmi, érdekegyeztető hálózatról, amelyik gazdasági és politikai jogosítványokkal is rendelkezhetne. Támogatjuk egy olyan agrárszövetség létrehozását, amelyik a termelőszövetkezetek mellett felkarolná az állami gazdaságok, a kis- és magántermelők, valamint a családi vállalkozók érdekvédelmét is. Emellett indokoltnak tartjuk az Agrárkamara megszervezését. Ez megfelelő jogosítványokkal, az árgyeztetéseknek, az exportpiaci lehetőségek kihasználásának, az importversenyzetetésnek olyan intézménye lehetne, amely számottevően csökkenteni tudná az agrárágazat kiszolgáltatottságának a veszélyét, és társadalmasíthatna egy sor állami feladatot.

— A szerveződé agrárreformokról és agrárreform-szervezetekről szólva kifejtette: létrejöttük egyik motivációja az agrárágazat jövedelempozíciójának megrendülése, és az ebből eredő feszültségek felhalmozódása. akuttá válása, a másik a nagyüzemek jövőjéért, a vidék boldogulásáért való aggodalom. Sokan úgy vélik, hogy az MSZMP sem áll ki következetesen az agrárágazat, a mezőgazdasági nagyüzemek mellett, ezért önálló politikai érdekképviselet alapításának gondolatával is foglalkoznak.

— Támogatjuk az agrárreformkörök tevékenységét. Már csak azért is, mert az

(Folytatás a 2. oldalon.)

Amihez nem kell törvény...

Hová lett a Vidia?

A ma kezdődő parlamenti ülésnek egyik legnagyobb horderejű pontja az átalakulási törvény vitája. Több szervezet tiltakozott a tervezet ellen, mondván: „ez a jogszabály lehetőséget ad egy kisebbségnek, hogy a társadalmi tőkét elherdálhassa, a kivételezett felső tízezer magántulajdonává tegye.” Egy másik — nem kevésbé elgondolkodtató — elemzés szerint a társasági törvény elfogadása után valószínűleg nem lenne szükség egy működő piacgazdaságban az átalakulási törvényre. A most szavazásra feltett javaslat csak a kényszerűen a szerelvényre kapcsolt tolató mozdonnyal, amely a pálya fogyatékososságain segíti át a vonatot.

Nos, a Vidia Kereskedőháznál nem vártak, hanem részvénytársaságot alapítottak. Május elsejétől már ebben a formában dolgoznak. 840 millió az alaptőke, ebből a Vidia 558 milliót apporttal részvényes. A többi vt-tagot — az összegek feltüntetése nélkül — nem érdekelten felsorolni. Tehát: az OKHB, az Állami Biztosító, a Kludy Armature BRD, a Szegedi Szalámi-gyár és Hűskombinát, a Szolnoki Vasipari Vállalat, a Szentesi Árpád Tsz, a Metripond Mérleggyár, az OTP, a Szatymazi Finn-Magyar Barátság Tsz, a Generalimpex Kúkereskedelmi Vállalat, az Universal Kereskedelmi Vállalat, a Deszki Maros Tsz, a Szőreg és Vidéke Takarékszövetkezet, az Üllés és Vidéke Takarékszövetkezet, a Delta Kereskedelmi Vállalat, a Munkás Áfész, a Borsodi Vegyi Kombinát és a Mahir. A felsorolásból kiderül, hogy több bank adta pénzt és bizalmát az új konstrukcióhoz. Rajtuk kívül tartultak kereskedelmi és termelő vállalatok is. A külföldi tőke is jelen van.

Az alapcél a részvénytársaság alapításánál az opti-

málisán működtethető vállalati nagyság létrehozása volt. A tőkétársak háromféle részvény közül választhattak. Az első a gazdálkodás eredményétől és a részvényesek döntésétől függő osztalék felvételére jogosít. A másik az úgynevezett kamatozó részvény, a harmadik pedig bizonyos árukörben vásárlási (beszerzési) elsőbbséghez segíti a tulajdonost.

Tehát létrejött a Vidia Kereskedőház Rt., de mi lett a Vidia Kereskedelmi Vállalattal? Vagyonkezelő központként, kis apparátussal ma is létezik.

Az új forma elfogadtatása persze nem ment viták nélkül. A munkásügylesek egyik érve volt, hogy az új formában könnyebb lesz növelni az árváltozások miatt az utóbbi időben szűkösse vált forgóalapot. Új lehetőségek nyílnak a nagy- és kiskereskedelem fejlesztésére. Szabadabb a pálya a külkereskedelemben és most már a termeléshez és termeltetéshez (a későbbiekben ezek finanszírozásához) bővíti a mozgóbér. Az alapítási célok között pedig nagy súlyt helyeztek a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítására.

Térjünk vissza a bevezetőre. Most erősebb a kontrollo a részvénytársaság vezetői felett, mint korábban volt a vállalatnál. A részvényesek csupán az eredményességre kíváncsiak. „Politikai érveléssel” tőlük nem lehet engedményeket kicsikarni. A személyi prémiumokat is csak teljesítmény után szavazzák meg. A Vidia Kereskedőház Rt. Csongrád megye első és mindmáig legnagyobb holdingja. Lesznek-e követői? Bizonyosan. Átalakulási törvénnyel, vagy anélkül? Ez utóbbi kérdésre az országgyűlési krónikából tudhatjuk meg a leghamarabb a választ.

B. I.

Június 8-án és 9-én

Tisztelgés Nagy Imre előtt

A Magyar Demokrata Fórum szegedi és hódmezővásárhelyi szervezetének képviselői tegnap tájékoztatták a sajtó munkatársait arról, hogy június 8-án Hódmezővásárhelyen, másnap pedig Szegeden rendeznek Nagy Imre, mártír miniszterelnök emléke előtt tisztelgő estet. A szervezésben részt vesz a vásárhelyi Petőfi Sándor Művelődési Központ is, ahol este 7-kor kezdődik a műsor. A szegedi rendezvény is 19 órakor kezdődik, a nemzeti színház épületében.

Az irodalmi emlékműsorban beszédet mond Tóbiás Áron, az In memoriam Nagy Imre című kötet szerkesztője, irodalomtörténész. Szegeden föllép Bessenyei Ferenc, kétszeres Kossuth-díjas színművész, s mindkét

helyszínen szerepelnek a Szegedi Nemzeti Színház művészei: Dobos Katalin, Kovács Zsolt és Kátó Sándor. A műsor rendezője Sik Ferenc.

Jegyek a vásárhelyi művelődési központban, illetve a Bartók Béla Művelődési Központban, Szegeden vásárolhatók. A bevételt a Nagy Imre Intézet és az Inconnu alkotócsoport által készített, a 301-es parcellában felállítandó emlékmű költségeire ajánlják föl a szervezők, akik azt is elmondják, hogy a június 16-i temetésre és megemlékezésre különbuszokat indítanak. Erre az MDF-tagok és más állampolgárok Szegeden minden pénteken, délután 4-től 6-ig jelentkezhetnek a Bartókban.

Ausztriában, a 24 órás futóversenyen

Szegedi atléta diadala

Az ausztriai Mittersillben május 26-27-én megrendezett 24 órás futóversenyen hét ország 12 élő-nobelbi versenyzője indult — meghívásos alapon. A győztes a szegedi Simon László lett 238,5 kilométeres teljesítménnyel, aki a Tápéi ESK versenyzője. Részleteket szerdai lapunkban olvashatnak.